

УДК 94 (477)

Валентин Терещенко

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ 20–30-Х РР. XX СТ. В СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ

У статті проаналізовано основні тенденції розвитку сучасної вітчизняної історіографії західноукраїнської кооперації 20–30-х рр. XX ст.

Ключові слова: історіографія, кооперація, “Маслосоюз”, “Центробанк”, “Просвіта”.

Кооперативний рух на західноукраїнських землях міжвоєнного періоду викликає постійний інтерес сучасних українських дослідників. Така зацікавленість не є випадковою. В умовах загалом несприятливої національної і економічної політики польського уряду українським кооперативам вдалося в той час налагодити ефективну роботу. Іншою особливістю української кооперації був тісний зв'язок з українськими політичними партіями, громадськими і культурно-просвітницькими організаціями. Враховуючи обмежену економічну базу українського національно-визвольного руху така співпраця набувала особливо важливого значення. Універсальність діяльності західноукраїнських кооператорів, їх вміння одночасно вирішувати комплекс довгострокових економічних, національно-політичних, культурно-просвітницьких цілей в несприятливих умовах є для нас джерелом позитивного досвіду. Саме тому на сучасному етапі актуальним є аналіз здобутків представників сучасної української історичної науки в справі дослідження західноукраїнської кооперації міжвоєнного періоду.

Метою цієї статті є дослідження сучасної вітчизняної історіографії західноукраїнського кооперативного руху 20–30-х рр. XX ст. У зв'язку з цим потрібно розв'язати ряд завдань: проаналізувати тематику праць, присвячених західноукраїнській кооперації міжвоєнного періоду, виявити малодосліджені аспекти; з'ясувати стан розробки теми; визначити спільні та відмінні риси у підходах сучасних авторів до вивчення цієї проблематики.

Здобуття незалежності створило сприятливі умови для неупередженого дослідження історії кооперативного руху Західної України. В середині 90-х років видано ряд узагальнюючих праць з цієї тематики. У дисертаційних роботах В. Чайковського [1] та Г. Голуба [2] розвиток української кооперації у Західній Україні висвітлено у контексті економічної історії.

Також слід відзначити видання навчальних посібників з історії кооперативного руху [3] та історії споживчої кооперації [4], які вийшли за загальною редакцією професора С. Гелея.

За ініціативи С. Гелея також з'явилося серійне видання “Українська кооперація: історичні та соціально-економічні аспекти” [5], на сторінках якого відображено різні аспекти історії розвитку західноукраїнської кооперації у міжвоєнних період.

Б. Савчук намагався розкрити значення кооперації в громадському житті західних українців від часу її виникнення до кінця 30-х років XX ст. Особливу увагу автор звернув на взаємини українських кооперативних організацій з національними громадськими культурно-просвітницькими товариствами: “Рідною школою”, “Просвітою”, “Союзом українок” [6].

Серед узагальнюючих праць початку 2000-х років потрібно відзначити науковий доробок Струк З. І., Шміло О. [7–9]. У дисертаційній роботі Струк З. І. проаналізовано стан української кооперації в післявоєнний період та шляхи її відбудови; роль молочно-споживчої кооперації “Маслосоюз” в економічному розвитку села; участь кооперативів в ефективному виробництві та збуті іншої сільськогосподарської продукції; тенденції розвитку та основні напрями діяльності міської кооперації; діяльність українських кооперативів у підвищенні

загальної освіти населення та у підготовці кадрів для кооперативної й господарської роботи [7].

Особливості розвитку українського кооперативного руху на Волині відображено у дисертації Т. Вісиної [10].

У роботі О. Вербової розкрито правові засади формування структури української кооперації у міжвоєнній Польщі. Проаналізовано нормативно-правову базу діяльності кооперативів. Висвітлено організаційна еволюція провідних українських кооперативних центрів – “Центросоюзу”, “Маслосоюзу”, “Народної торгівлі”, “Центробанку” [11].

Реалізація так званого “волинського експерименту” Г. Юзевського в сфері кооперації відображена у статті Крамара Ю. В. [12] Автор робить висновок, що “після ліквідації українських кооперативів, які належали до львівської ревізійної спілки українських кооперативів, з ініціативи волинського воєводи Г. Юзевського у 1933 р. в краї з’явився новий місцевий тип кооперативів – “Турт”... Новий тип змішаної україно-польської кооперації мав стати ще одним інструментом реалізації політичної концепції волинського воєводи, спрямованої на розбиття єдності українців Галичини і Волині. Однак економічна рентабельність нового підприємства залишалась низькою, що зумовило його закриття у 1939 р.” [12, с. 243].

Окрему групу складають біографічні праці, присвячені провідним діячам кооперативного руху. Перша за все потрібно відзначити серію публікацій Р. Матейка, в яких відображено життєвий шлях і діяльність Андрія Палія [13–19]. О. Ковальчук досліджувала розвиток українського кооперативного шкільництва у Галичині через висвітлення освітньої діяльності Д. Коренця [20].

Серед досліджень, присвячених вивченню ролі окремих особистостей у розвитку кооперативного руху в Західній Україні, слід відзначити монографію С. Злупка, в якій на багатому фактичному матеріалі розкрито діяльність організатора фахової кооперативної освіти Є. Храпливого [21].

Аналізуючи тематику робіт, присвячених вивченню кооперативного руху на західноукраїнських землях, привертає до себе увагу доволі чисельна група досліджень діяльності “Маслосоюзу” у міжвоєнний період. Зокрема, цій темі присвячена стаття В. Плисюка [22].

Ряд аспектів проблеми висвітлені в статтях та працях Р. Матейка [23–27]. Вчений розкрив особливості діяльності української молочарської кооперації у міжвоєнний період.

Передумови розвитку української молочарської кооперації Галичини у міжвоєнний період, її організаційна структура та співпраця з українськими громадськими організаціями висвітлені у серії публікацій Шміло О. П. [28–30].

У дисертаційній роботі дослідниця робить спробу створити узагальнюючу картину розвитку галицького молочарства у міжвоєнний період. В окремому розділі дисертації охарактеризовано соціально-економічні чинники виникнення кооперативного молочарства в Галичині, проаналізовано політику польських властей у цій сфері господарювання.

Автор визначає передумови розвитку молочарства у регіоні у міжвоєнний період: “становленню молочарства в Галичині сприяла відповідна кількість великої рогатої худоби, наявність пасовищ та сіножатей. Найбільша кількість худоби була зосереджена в селянських господарствах. В 1930 р. лише 5 % всієї рогатої худоби належало великим землевласникам. На початку 30-х років понад 50 % селянських господарств мали площу менше 2 га. За умов аграрного перенаселення та малоземелля розвиток кооперативного молочарства рятував селян від злиднів” [31, с. 9]. Проаналізовані зміни політики польської влади щодо кооперативного руху.

Розділ “Становлення та розвиток української молочарської кооперації” присвячений процесу відновлення і розвитку кооперативного молочарства у міжвоєнний період, формування та вдосконалення організаційної структури “Маслосоюзу”. У окремому розділі висвітлюється виробнича та торговельна діяльність “Маслосоюзу”, його співпраця з

українськими громадськими організаціями краю: “Сільським господарем”, “Просвітою”, “Союзом українців”, “Рідною школою”.

Проведене дослідження дозволяє автору стверджувати, що “Співпраця “Маслосоюзу” з українськими громадськими організаціями в досліджуваний період сприяла піднесенню рівня господарської культури галицьких селян. Завдяки активній агітаційній та просвітницькій роботі цих товариств відбувалося формування економічного мислення селян та їх прилучення до агрокультурних знань. Громадсько-економічна співпраця української молочарської кооперації з названими організаціями стала важливим чинником внутрішньої консолідації українців під владою Польщі та сприяла економічному самозахисту галицького селянства” [31, с. 15].

О. Лотоцька здійснила загальний аналіз діяльності “Маслосоюзу” на західноукраїнських землях у міжвоєнний період. У статті особлива увага приділена роботі “Маслосоюзу” щодо організації парових молочарень для пастеризації молока, заснування сироварень, відзначений вклад українських молочарень у налагодженні виробництва бринзи [32, с. 130]. Відзначено появу у міжвоєнний період нового типу кооперативів – господарсько-споживчих. Висвітлено шляхи вирішення “Маслосоюзом” проблеми контролю за якістю: діяльність санітарно-ветеринарної лабораторії, підготовку фахівців контролерів за кордоном тощо [32, с. 134].

Стаття Сеньків М. присвячена висвітленню історії “Маслосоюзу”, формуванню його організаційної структури у міжвоєнний період. Розкриті заходи щодо збільшення якості й розширення асортименту продукції. Автор аналізує роботу “Маслосоюзу” щодо розвитку тваринництва: створення при місцевих молочарнях фонду ветеринарної опіки, ветеринарних аптек, пунктів контролю молочності корів, страхування великої рогатої худоби. Дослідник високо оцінює рівень організаційної, санітарно-ветеринарної, селекційно-плеємної діяльності “Маслосоюзу” [33].

Ревізійний союз українських кооперативів став предметом окремого дослідження. Савченко О. О. визначає особливості української кооперації, прослідковує етапи формування кооперативних союзів [34].

Розвиток української споживчої кооперації у Західній Україні в 20-х роках ХХ століття відображений у статті С. Гелея. В роботі ретельно проаналізовано зміст загального кооперативного закону від 29 жовтня 1920 р., саме цей нормативно-правовий акт став правовою базою діяльності українських кооперативів. Висвітлено організаційні засади роботи “Центросоюзу”. Стаття містить статистичні таблиці, в яких наведені цікаві дані щодо соціального стану учасників кооперативів, динаміки зростання чисельності кооперативів та їхніх членів, товарообороту і заборгованості. Автор також досліджує участь греко-католицьких священників у кооперативному русі [35].

Особливості співпраці товариства “Сільський господар” з “Маслосоюзом” висвітлено у дисертації Л. Родіонової [36].

У сучасній історичній науці потрібно виділити окрему групу робіт різних авторів, присвячену аналізу співпраці кооперативного руху з українськими політичними партіями та культурно-просвітницькими організаціями.

Взаємини західноукраїнських кооперативних організацій і польських урядових кіл, боротьба західноукраїнських політичних партій за впливи в кооперації, участь греко-католицького духовенства Галичини в українському кооперативному русі та ряд інших питань висвітлено у статтях Л. Дрогомирецької [37–43]. Узагальнення результатів її дослідницької діяльності зроблено у дисертаційній роботі “Українська кооперація у громадсько-політичному житті Західної України (1920–1939 рр.)” [44].

У дисертації охарактеризовано основні етапи ідеологічно-організаційного розвитку української кооперації у 1920–1939 рр., з’ясовано особливість функціонування українських кооперативів в умовах панування польських політичних режимів, простежується еволюція взаємин кооперативів з українськими політичними партіями, визначено спектр партійних впливів на українські кооперативні організації, висвітлено хід партійно-політичного

протистояння, проаналізовано форми і методи практичної діяльності українських політичних партій у сфері кооперації, висвітлюються форми і методи культурно-освітньої та виховної діяльності кооперативів, взаємодія кооперації з національними громадськими товариствами: “Просвітою”, “Рідною школою”, “Союзом українок”, “Сільським господарем” [44]. Участь західноукраїнської інтелігенції в формуванні кооперативних організацій у Східній Галичині в міжвоєнний період висвітлена у статті О. Шміло [45].

Отже, проблеми становлення та розвитку західноукраїнської міжвоєнної кооперації знайшли широке відображення у роботах українських вчених. Особливістю сучасної історіографії цієї проблеми є відсутність гострих дискусійних питань, більшість оціночних суджень дослідників співпадають.

Спільною рисою більшості праць є негативні оцінки польської економічної політики, автори підкреслюють її дискримінаційний і колоніальний характер. З іншого боку, дослідники відзначають прогресивний характер загального кооперативного закону від 29 жовтня 1920 р. Відзначається загальна тенденція поступового розширення втручання польської адміністрації в роботу українських кооперативів з метою її обмеження.

Спільним для більшості досліджень є висока оцінка організаційних успіхів та економічної ефективності західноукраїнських кооперативів міжвоєнного періоду. Сферою активного наукового інтересу є співпраця українських кооперативів з українськими політичними партіями, громадськими і культурно-просвітницькими організаціями.

Можна простежити певну еволюцію сучасної вітчизняної історіографії західноукраїнської кооперації. В 1990-х роках переважали спочатку узагальнюючі дисертаційні праці та навчально-методичні видання.

У кінці 1990-х – на початку 2000-х років відбулось помітне розширення та конкретизація тематичного спектру робіт. В цей час з’являється значна кількість біографічних публікацій. Частина з цих робіт носить науко-популярний, публіцистичний характер. Їх метою була популяризація роботи українських кооперативних діячів не тільки в середовищі науковців, але й серед широкого кола читачів.

Тенденція до конкретизації тематики зберігається і в другій половині 2000-х років. Досліджуються окремі аспекти кооперативного руху, або діяльність конкретних кооперативних установ.

Аналізуючи тематичну спрямованість сучасних досліджень, привертають увагу ряд тенденцій. Різні аспекти кооперативного руху висвітлені далеко не рівномірно. Якщо, наприклад, молочарській кооперації присвячено значний науковий доробок різних авторів, то діяльність інших напрямків кооперації досліджена в меншій мірі. Тому ми можемо стверджувати, що, незважаючи на багату історіографічну базу, розкриття малодосліджених аспектів західноукраїнського кооперативного руху міжвоєнного періоду не втрачає своєї актуальності.

Список використаних джерел

1. Голуб Г. М. Кооперативний рух в Західній Україні (1918–1939 рр.): Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. – К., 1994. – 17 с.
2. Чайковський В. Сільськогосподарська кооперація у Західній Україні (1920–1939 роки): Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: Тернопіль: Тернопільська академія народного господарства, 1995. – 24 с.
3. Історія кооперативного руху. Підручник / За загальною редакцією С. Гелея. – Львів: Інститут українознавства НАН України, 1995. – 410 с.
4. Історія споживчої кооперації України: Навч. Підручник / За ред. С. Гелея. – Львів: Інститут українознавства НАН України, 1996. – 383 с.
5. Українська кооперація: історичні та соціально-економічні аспекти. Т.1.– Львів: Укоопспілка, Інститут українознавства НАН України, ЛКА, 1998. – 240 с.
6. Савчук Б. Просвітницька та соціально-економічна діяльність українських громадських організацій у Галичині (остання третина XIX ст. – кінець 30-х років XX ст.). – Івано-Франківськ: Плай, 1999. – 135 с.
7. Струк З. І. Організація української кооперації на західноукраїнських землях у міжвоєнний період (1921–1939 рр.) / НАН України; Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича. – Л., 2000. – 138 с. – С. 126–137.
8. Струк З. І. Українські виробничо-торгівельні кооперативи в Західній Україні (1921–1939 рр.): Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка – Л., 2001. – 18 с.
9. Шміло О. Сільськогосподарська кооперація західноукраїнського селянства у 20–30-і рр. XX століття як форма підприємницької діяльності // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: історія. – Вип. 1. – Тернопіль. – 2002. – С. 84–86.
10. Вісіна Т. Український кооперативний рух у Волинському воєводстві в 20–30 роках XX ст. Автореф. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: 07.00.01. / Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича. – Львів, 2002. – 18 с.
11. Вербова О. С. Організаційно-правничі засади формування структури української кооперації у міжвоєнній Польщі // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – Львів : НЛТУ України. – 2008. – Вип. 18.7. – 308 с.
12. Крамар Ю. В. Політика

воєводи Г. Юзевського стосовно української кооперації на Волині у міжвоєнний період // Український селянин: Зб. наук. праць / за ред. С. В. Кульчицького, А. Г. Морозова. – Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2004. – Вип. 8. (Спеціальний: Матеріали V Всеукраїнського симпозиуму з проблем аграрної історії). – 330 с. 13. *Матейко Р.* Андрій Палій // Українські кооператори: Істор. нариси. Кн. 1. – Львів: Укоопосвіта, 1999. – С. 393–402. 14. *Матейко Р.* Змінюючи рушницю на масницю: [Штрихи до портрета подвижника укр. молоч. кооп. Андрія Палія] // Високий замок. – 2000. – 22 березня. 15. *Матейко Р.* Змінюючи рушницю на масницю: 3 історії “Маслосоюзу” // Новий шлях (Торонто, Канада). – 1999. – Число 5 (6 лютого). 16. *Матейко Р.* “Маслосоюз” Андрія Палія // Галичина (Івано-Франківськ). – 1999. – 12 січня. 17. *Матейко Р.* Молочний “наступ” Палія // За вільну Україну. – 2003. – 25 грудня. 18. *Матейко Р.* Андрій Палій та західноукраїнська молочарська кооперація (20–30-і роки ХХ ст.) / Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: Збірник наукових статей. Частина 3. – Чернівці: Рута, 2005. – С. 150–155. 19. *Матейко Р.* Фахівець в європейському стилі // Вісті. – 2003. – 27 лютого. 20. *Ковальчук О.* Освітня діяльність і педагогічні погляди Дениса Коренця в контексті розвитку українського кооперативного шкільництва у Галичині (кінець ХІХ-перша половина ХХ ст.): Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. / Прикарпатський університет ім. В. Стефаника, – Івано-Франківськ, 2000. – 19 с. 21. *Зігунко С.* На чатах рідної землі: Євген Храпливий – учений, організатор, патріот. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – 283 с. 22. *Плисюк В.* Західноукраїнське кооперативне молочарство у міжвоєнний період // Українська кооперація: історичні та соціально-економічні аспекти. Т. 1. – Львів: Укоопспілка, Інститут українознавства НАН України, ЛКА, 1998. – С. 67–71. 23. *Матейко Р.* Зародження молочарської кооперації // Краєзн. вісн. (Стрий). – 1998. – 19 травня. 24. *Матейко Р.* 3 історії українського кооперативного молочарства // Тернопіль вечірній. – 1999. – 15 грудня. 25. *Матейко Р.* Колиска кооперативного молочарства: Коротка істор. довідка про виникнення та діяльність “Маслосоюзу” // Сіл. Господар. – 1997. – № 7. – С. 9–11. 26. *Матейко Р.* Український кооперативний рух у Галичині: сторінки історії // Тернопіль вечірній. – 2000. – 18 серпня. 27. *Матейко Р., Скакун Н.* Ольга Бачинська // Вісті. – 2002. – 10 січня; Молочарська кооперація на Станіславщині // Кооперативне молочарство. – 1927. – Ч. 3. – С. 2. 28. *Шміло О.* Умови розвитку української молочарської кооперації Східної Галичини // Суспільство: історія, методологія дослідження, практика. Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції, м. Тернопіль, 18 червня 2004 року. – Тернопіль, 2004. – С. 81–82. 29. *Шміло О.* Організаційна структура української молочарської кооперації Східної Галичини в міжвоєнній Польщі (1921–1939 рр.) // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Вип. 6. – Луцьк, 2005. – С. 35–41. 30. *Шміло О.* Співпраця кооперативного об’єднання “Маслосоюз” з українськими громадськими організаціями Західної України (20–30-ті роки ХХ ст.) // Матеріали V Буковинської міжнародної історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 130-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівці, 29 вересня 2005 року. – Чернівці: Книги ХХІ, 2006. – Т. 1. – С. 175–180. 31. *Шміло О. П.* Українська молочарська кооперація Галичини у міжвоєнній Польщі (1921–1939 рр.): Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка – Л., 2006. – 19 с. 32. *Лотоцька О.* Виробнича діяльність “Маслосоюзу” на західноукраїнських землях у міжвоєнній Польщі (20-і – 30-і рр. ХХ ст.) // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє: Щорічник. – Випуск 14–15 / За заг. ред. М. В. Лазаровича. – Тернопіль: Видавництво ТНЕУ “Економічна думка”, 2010. – 340 с. 33. *Сеньків М. В.* Молочарська кооперація у галицькому селі в міжвоєнний період (1921–1939 рр.) // Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол.: Гелей С. Д., Тімченко О. П., Сова А. О. та ін.] – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії (Серія – Гуманітарні науки), 2010. – Вип. 9. – 292 с. 34. *Савченко О. О.* Ревізійний союз українських кооперативів: основні аспекти і напрями діяльності в Західній Україні (1920–1939 рр.) // Історичні студії Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2009. – Вип. 1. 35. *Гелей С. Д.* Розвиток української споживчої кооперації у Західній Україні в 20-х роках ХХ століття // Вісник Львівської комерційної академії / [ред. кол.: Гелей С. Д., Тімченко О. П., Сова А. О. та ін.] – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії (Серія – Гуманітарні науки), 2010. – Вип. 9. – 292 с. 36. *Родіонова Л.* Роль товариства “Сільський господар” у розвитку сільського господарства західноукраїнських земель (20–30-і роки): Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2001. – 18 с. 37. *Дрогомирецька Л. Р.* Проблема взаємин західноукраїнських кооперативних організацій і польських урядових кіл у 1920–1939 рр. // Українсько-польські відносини в Галичині у ХХ ст. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 21–22 листопада 1996 р. – Івано-Франківськ, 1997. – С. 230–234. 38. *Дрогомирецька Л. Р.* Кооперативний рух в документах і матеріалах українських політичних партій Західної України (1920–1939 рр.) // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – Тернопіль, 1997. – С. 57–60. 39. *Дрогомирецька Л. Р.* Український кооперативний рух у Галичині в 20–30-х рр. ХХ ст.: організаційна будова і досвід господарської діяльності // Галичина. – 1998. – № 2. – С. 173–180. 40. *Дрогомирецька Л. Р.* Ідейні основи українського кооперативного руху в Західній Україні в теоретичних працях Ю. Павличковського // Вісник Прикарпатського університету. Історія. Випуск II. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 122–128. 41. *Дрогомирецька Л. Р.* Боротьба західноукраїнських політичних партій за впливи в кооперації // Галичина. – 2001. – № 7. – С. 71–77. 42. *Дрогомирецька Л. Р.* Суспільно-політична діяльність українських кооперативних організацій у Західній Україні (1920–1939 рр.) // Україна між минулим і майбутнім. Збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції. – К.: В-во НАВСУ, 2002. – С. 125–132. 43. *Дрогомирецька Л. Р.* Греко-католицьке духовенство Галичини в українському кооперативному русі (1920–1939 рр.) // Вісник Прикарпатського університету. Історія. Випуск VII. – Івано-Франківськ, 2003. – С. 77–89. 44. *Дрогомирецька Л. Р.* Українська кооперація у громадсько-політичному житті Західної України (1920–1939 рр.): Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника. – Івано-Франківськ, 2004. – 20 с. 45. *Шміло О.* Участь західноукраїнської інтелігенції в формуванні кооперативних організацій у Східній Галичині в міжвоєнний період // Інтелігенція і влада. Громадсько-політичний науковий збірник. Серія: історія. Вип. 1 / Голова ред. кол. Г. І. Гончарук. – Одеса: Астропринт, 2003. – С. 189–194.

Валентин Терещенко

ЗАПАДНОУКРАїнСКОЕ КООПЕРАТИВНОЕ ДВИЖЕНИЕ 20–30-Х ГГ. ХХ СТ. В СОВРЕМЕННОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ИСТОРИОГРАФИИ

В статье проанализированы основные тенденции развития современной отечественной историографии западноукраинской кооперации 20–30-х гг. ХХ в.

Ключевые слова: историография, кооперация, “Маслосоюз”, “Центробанк”, “Просвита”.

Valentyn Tereshchenko

**THE WEST-UKRAINIAN COOPERATION (1920–30) IN THE MODERN UKRAINIAN
HISTORIOGRAPHY**

In the article the main tendencies of development of the modern Ukrainian historiography are analysed.

Key words: historiography, cooperation, Maslosous, Centrobank, Prosvita.